

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επιστήμες της Αγωγής		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	ΕΚΠ64	ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	Εισαγωγή στην εκπαίδευση ενηλίκων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες φόρτου και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εβδομαδιαίες ώρες φόρτου: 17,5 ώρες x 32 εβδομάδες		560	20
ΤΥΠΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ <i>Υποχρεωτική/Επιλογής/Κατ' επιλογήν υποχρεωτική</i>	Υποχρεωτική Επιλογής Θεματική Ενότητα		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:	Για την παρακολούθηση της ΕΚΠ 64 δεν υπάρχουν προαπαιτούμενες ΘΕ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ (λόγω ετήσιας διάρκειας της ΘΕ)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (URL)	https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/educational-sciences/topics/#e64 Κάθε ΘΕ έχει επιπλέον τον δικό της χώρο στον ψηφιακό χώρο εκπαίδευσης του ΕΑΠ (http://study.eap.gr), με ελεγχόμενη πρόσβαση (χρήση κωδικού) για φοιτητές/τριες και διδακτικό προσωπικό.		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της ΘΕ, οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή

ολοκλήρωση της ΘΕ.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Θεματικής Ενότητας οι φοιτήτριες/τές πρέπει να έχουν αποκτήσει γνώσεις, αναπτύξει δεξιότητες – ικανότητες και να έχουν υιοθετήσει ανάλογες στάσεις σε θέματα σχετικά με:

- τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων
- τον τρόπο με τον οποίο οι ενήλικοι μαθαίνουν
- τις βασικές θεωρίες για την εκπαίδευση ενηλίκων
- το ρόλο του εκπαιδευτή ενηλίκων
- τους παράγοντες που συνέβαλλαν στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων στη χώρα μας από τον 19ο αιώνα έως σήμερα
- τη συμβολή της εκπαίδευσης ενηλίκων στις κοινωνικο-οικονομικές και πολιτιστικές εξελίξεις της χώρας μας
- τη διαδικασία σχεδιασμού, οργάνωσης, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων
- τη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης της αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων
- τις βασικές εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιούνται στα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων
- τα είδη και τη λειτουργία των εποπτικών μέσων διδασκαλίας στην εκπαίδευση ενηλίκων
- τη σημασία του εκπαιδευτικού χώρου και τα εμπόδια που παρατηρούνται
- τις βασικές αρχές επικοινωνίας στο πλαίσιο λειτουργίας της εκπαιδευτικής ομάδας
- τη δυναμική των σχέσεων που αναπτύσσονται στην εκπαιδευτική ομάδα
- τα προγράμματα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης που υλοποιούνται στη χώρα μας, καθώς και το ρόλο των εκπαιδευτών και οργανωτών σε αυτά
- τις καλές πρακτικές στο σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί η ΘΕ;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση
δεδομένων και πληροφοριών, με τη
χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην
πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και

Αυτόνομη εργασία	ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε
Ομαδική εργασία	θέματα φύλου
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	επαγωγικής σκέψης

• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
--

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Γνωστικά Αντικείμενα της ΘΕ «Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων» (ΘΕ ΕΚΠ 64)

Σκοπός της ΘΕ είναι η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, ώστε οι απόφοιτοι να είναι δυνατόν να σχεδιάζουν, να οργανώνουν, να διαχειρίζονται και να αξιολογούν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και να διδάσκουν σε αυτά μαθήματα της ειδικότητάς τους.

Βασικοί στόχοι της ΘΕ είναι όσοι την ολοκληρώσουν να μπορούν να:

- γνωρίζουν το θεωρητικό πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων και τις ιδιαιτερότητές της σε σχέση με άλλα επιστημονικά πεδία
- αντιλαμβάνονται την κοινωνική-οικονομική λειτουργία της
- γνωρίζουν σφαιρικά τη μεθοδολογία λειτουργίας των προγραμμάτων της (είτε πρόκειται για επιχειρησιακά προγράμματα με εθνική εμβέλεια, είτε για επιμέρους προγράμματα που απευθύνονται σε ομάδες εκπαιδευομένων)
- είναι ικανοί να σχεδιάσουν και να οργανώσουν τα προγράμματα αυτά
- είναι ικανοί να εκπαιδεύσουν ενήλικους (στα δύο τελευταία σημεία η Θ.Ε. καλύπτει το περιεχόμενο ενός προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών)
- είναι ικανοί να μελετούν ζητήματα και να αξιολογούν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων

Γνωστικά Αντικείμενα της Θ.Ε.:

- Το Πεδίο, οι Αρχές Μάθησης και οι Συντελεστές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων
- Κοινωνική και Οικονομική Λειτουργία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων

- Σχεδιασμός, οργάνωση και αξιολόγηση προγραμμάτων
- Εκπαιδευτικές μέθοδοι – Λειτουργία της ομάδας των εκπαιδευομένων
- Η υπάρχουσα κατάσταση στην Ελλάδα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση με διεξαγωγή τουλάχιστον πέντε ηλεκτρονικών Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων (ΟΣΣ) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους σε Σαββατοκύριακα.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Στις Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (ΟΣΣ) ή/και στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ές χρησιμοποιούνται: • εργαλεία απομακρυσμένων συναντήσεων (webex), • λογισμικά παρουσίασης (τύπου powerpoint), • εξειδικευμένα λογισμικά στα υπό εκπαίδευση αντικείμενα (όπως Υπηρεσία Ενιαίας Αναζήτησης Ηλεκτρονικών Πηγών Summon Discovery Summons). • φυλλομετρητές ιστού (web browser) Επιπλέον, οι φοιτήτριες/φοιτητές χρησιμοποιούν εργαλεία αυτοματισμού γραφείου, φυλλομετρητές ιστού (web browser) καθώς και e-reader για τη μελέτη του ψηφιακού υλικού της ΘΕ. https://study.eap.gr/mod/folder/view.php?id=14626		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι εκπαίδευσης. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Έτους	
	5 ΟΣΣ (x 4 ώρες)	20 ώρες	
	Τουλάχιστον 2 πρόσθετες φροντιστηριακές ΟΣΣ (x 2 ώρες)	4 ώρες	
	Εκπόνηση Εργασιών (4 εργασίες x 40 ώρες)	160 ώρες	
	Εξετάσεις	3,5 ώρες	
	Ατομική μελέτη	372,5 ώρες	
	Σύνολο φόρτου ΘΕ (ώρες)	560 ώρες	

εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ Η αξιολόγηση στην ΘΕ ΕΚΠ 64 πραγματοποιείται μέσω της εκπόνησης και συγγραφής τεσσάρων (4) γραπτών εργασιών, με θέματα ανάπτυξης, στην ελληνική γλώσσα κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Οι τέσσερις (4) γραπτές εργασίες συνδέονται στενά μεταξύ τους, σχετίζονται άμεσα με το διδακτικό υλικό της θεματικής ενότητας που μελετούν οι φοιτητές/ τριες σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα μελέτης της ΘΕ, και έχουν ανατροφοδοτικό χαρακτήρα. Οι εκφωνήσεις των τεσσάρων (4) γραπτών εργασιών αναρτώνται σταδιακά στο σχετικό χώρο της ΘΕ ΕΚΠ64 στην πλατφόρμα study (βλ. https://study.eap.gr/mod/forum/view.php?id=2413) Για την αξιολόγηση αυτών των τεσσάρων (4) γραπτών εργασιών συντάσσεται και αναρτάται, κάθε ακαδημαϊκό έτος, στο σχετικό χώρο της ΘΕ ΕΚΠ64 στην πλατφόρμα study ο κατάλογος των γενικών κριτηρίων αξιολόγησης κάθε γραπτής εργασίας (βλ. https://study.eap.gr/mod/folder/view.php?id=2418), μαζί με τα στοιχεία ορθής απάντησης, τα οποία προκύπτουν μέσα από συγκεκριμένες σελίδες του εκπαιδευτικού υλικού της Θεματικής Ενότητας. Τα στοιχεία ορθής απάντησης αναρτώνται στο study και κοινοποιούνται στους φοιτητές/ τριες μετά την υποβολή της γραπτής τους εργασίας στο study του ΕΑΠ. Ο μέσος όρος των γραπτών εργασιών συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της ΘΕ κατά 30%, εφόσον επιτευχθεί προβιβάσιμος βαθμός στις τελικές ή επαναληπτικές εξετάσεις. ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Ο τρόπος αξιολόγησης στις Τελικές ή Επαναληπτικές ηλεκτρονικές γραπτές εξετάσεις είναι η εξ αποστάσεως Γραπτή εξέταση

	ανάπτυξης, με ανοικτά βιβλία και δυναμική προφορική υποστήριξη γραπτού. Ο βαθμός των Τελικών ή Επαναληπτικών γραπτών εξετάσεων (εξ αποστάσεως συμπλήρωση ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής μίας απάντησης) συμμετέχει κατά 70% στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της ΘΕ. (βλ. σχετικές αναρτήσεις στο χώρο της ΘΕ ΕΚΠ51 στην πλατφόρμα study https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/educational-sciences/topics/#e64 Όλα τα ανωτέρω είναι προσβάσιμα τόσο σε φοιτήτριες/τές όσο και στα μέλη ΣΕΠ της ΘΕ ΕΚΠ64.
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη βασική Βιβλιογραφία

Βαλάκας, Γ. (2006). Εκπαιδευτικά μέσα και εκπαιδευτικός χώρος, στο Α. Κόκκος, *Εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών*, τόμ III, σσ. 9-50. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.

Βεργίδης, Δ & Κόκκος, Α. (2010) Εκπαίδευση ενηλίκων: Διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές, ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.

Γιώτη Λ. (2018). *Η Διαμόρφωση του Πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Πολιτικές, Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτικές*. Αθήνα: Εκδ. Γρηγόρη.

Γούλας, Χ. (2008). *Εισαγωγή στην εκπαίδευση ενηλίκων και βασικές διδακτικές τεχνικές*. Αθήνα: ΙΝΕ-ΓΣΕΕ.

Coureau, S. (2000). *Τα βασικά «εργαλεία» του εκπαιδευτή ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ευστράτογλου, Α., Νικολοπούλου, Β., Παυλή-Κορρέ, Μ., (2006). Βασικές διαστάσεις του αναλφαβητισμού στην Ελλάδα. Αθήνα, Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Jacques, D. (2004). *Μάθηση σε Ομάδες: Εγχειρίδιο για όσους συντονίζουν ομάδες ενηλίκων εκπαιδευομένων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jarvis, P. (2004), *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση: θεωρία και πράξη*, (μτφρ. Α. Μανιάτη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κόκκος, Α. (2008). *Εκπαιδεύοντας τους εκπαιδευτές ενηλίκων*, Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Mezirow, J. (2007), *Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πολέμη – Τοδούλου Μ. (2005), *Η αξιοποίηση της ομάδας στην εκπαίδευση Ενηλίκων*. Πάτρα: ΕΑΠ.

Πρόκου, Ε. (2009). *Εκπαίδευση Ενηλίκων και δια Βίου Μάθηση στην Ευρώπη και την Ελλάδα*, Αθήνα: Εκδόσεις Διόνικος.

Schumann, G., Fischer, W., Bruggemann, E. (2006). *Δια Βίου Εκπαίδευση & Επαγγελματική Κατάρτιση*, Αθήνα: Εκδόσεις ΙΩΝ.

Σταμπουλής. Μ. (2017). *Vocational Training-Αρχιτεκτονική σχεδιασμού & υλοποίησης προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Φραγκούλης, Ι., & Φραντζή Φ. (2010). *Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις της Τοπικής Ιστορίας στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων*, Εκδόσεις Ι Πικραμένος: Πάτρα.

Φραγκούλης, Ι. (2014). *Τοπική Ιστορία*, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ- Ι.ΝΕ.ΔΙΒ.Μ.

Χασάπης, Δ. (2000). *Σχεδιασμός, οργάνωση, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης: μεθοδολογικές αρχές και κριτήρια ποιότητας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά (ενδεικτικά):

- Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
- Εκπαιδευτικός Κύκλος
- Εκπαίδευση Ενηλίκων
- Adult Education Quarterly
- Studies in the Education of Adults
- European Journal for Research on the Education and Learning of Adults
- Adult Learning
- Australian Journal of Adult Learning
- Journal of Adult and Continuing Education
- Journal of Transformative Education
- International Journal of Adult, Community and Professional Learning
- International Journal of Lifelong Education
- International Review of Education – Journal of Lifelong Learning
- Andragogical Studies
- Adult Education – Critical Issues